

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις

Διδάσκουσα: Βασιλεία Χρηστίδου

1. ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις
2. ΚΩΔ. ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: B5
3. ΚΥΡΙΟΣ/Α ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ: Βασιλεία Χρηστίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Π.Τ.Π.Ε., vchristi@ece.uth.gr
4. ΑΛΛΟΙ/ΕΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ/ΟΥΣΕΣ:
Δόμνα Κακανά, Καθηγήτρια Π.Τ.Π.Ε., dkakana@uth.gr
Μαρία Παπαδοπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Π.Τ.Π.Ε., mariapap@uth.gr
Ειρήνη Νάκου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Π.Τ.Π.Ε., inakou@uth.gr
Ηλίας Καρασαββίδης, Επίκουρος Καθηγητής Π.Τ.Π.Ε., ikaras@uth.gr
Μαριάννα Τζεκάκη, Καθηγήτρια Τ.Ε.Π.Α.Ε. Α.Π.Θ., tzekaki@nured.auth.gr
Παναγιώτης Κανελλόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής Π.Τ.Π.Ε., pankanel@uth.gr
5. ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ/ΟΥΣΑ: Τρίτη, 17.30-19.00 & Τετάρτη, 11.00-12.00.
6. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:
Το μάθημα στοχεύει στην ανάδειξη των κυρίαρχων σύγχρονων θεωρήσεων για τη διδακτική διαχείριση διαφορετικών γνωστικών περιοχών, όπως η γλώσσα, τα μαθηματικά, η ιστορία, οι φυσικές επιστήμες κ.ά. Παρουσιάζονται παραδοσιακές απόψεις και μοντέλα διδασκαλίας και αντιδιαστέλλονται με τα πρόσφατα ερευνητικά δεδομένα και θεωρητικές αρχές.

7. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

A/A	Ημερομηνία	Εισηγητής/ρια	Θέμα	Παρατηρήσεις
1	21/2	Βασιλεία Χρηστίδου	Εισαγωγικό μάθημα	3.00-6.00
2	28 / 2	Δόμνα Κακανά & Βασιλεία Χρηστίδου	Διδακτικές Στρατηγικές	3.00-6.00
3	28 / 2	Δόμνα Κακανά & Βασιλεία Χρηστίδου	Η διαδικασία της αξιολόγησης: από τις παραδοσιακές μορφές αξιολόγησης στις εναλλακτικές	6.00-9.00
4	13 / 3	Ειρήνη Νάκου & Βασιλεία Χρηστίδου	Εκπαιδευτικό υλικό, ιστορική εκπαίδευση και μουσεία	3.00-6.00
5	20 / 3	Ηλίας Καρασαββίδης & Βασιλεία Χρηστίδου	Μοντέλα & Εφαρμογές Ψηφιακού Βίντεο στην Εκπαίδευση	3.00-6.00
6	20 / 3	Μαρία Παπαδοπούλου & Βασιλεία Χρηστίδου	Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για τη γλώσσα στην υποχρεωτική εκπαίδευση	6.00-9.00
7	27/3	Βασιλεία Χρηστίδου	Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις στις Φυσικές Επιστήμες	3.00-6.00
8	24 / 4	Μαριάννα Τζεκάκη & Βασιλεία Χρηστίδου	Μαθηματική εκπαίδευση για μικρές ηλικίες: αλλάζοντας την τάξη των μαθηματικών (I)	3.00-6.00
9	24 / 4	Μαριάννα Τζεκάκη & Βασιλεία Χρηστίδου	Μαθηματική εκπαίδευση για μικρές ηλικίες: αλλάζοντας την τάξη των μαθηματικών (II)	6.00-9.00
10	8 / 5	Παναγιώτης Κανελλόπουλος & Βασιλεία Χρηστίδου	Συνθέτοντας με τα παιδιά: Σύγχρονες απόψεις για τη δημιουργική μουσική παιδαγωγική	3.00-6.00
11	29 / 5	Βασιλεία Χρηστίδου	Μάθημα ανατροφοδότησης και παρουσίασης της προόδου των τελικών εργασιών	3.00-6.00
12	Ιούνιος	Βασιλεία Χρηστίδου	Παρουσιάσεις εργασιών	3.00-6.00

8. ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται με ατομική εργασία.

Θέμα εργασίας:

Συνδυάστε τις θεωρητικές αρχές από **δύο τουλάχιστον** από τις διαλέξεις που θα παρακολουθήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου, προκειμένου να συγκροτήσετε μια ολοκληρωμένη διδακτική πρόταση για το νηπιαγωγείο ή τις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου. Η διδακτική σας πρόταση θα πρέπει να αντιστοιχεί σε χρονική διάρκεια 20'-60' και μπορεί να είναι διαθεματική.

Συγκεκριμένα, καλείστε να περιγράψετε με σαφήνεια και λεπτομέρεια τον όλο σχεδιασμό σας (στόχοι, υλικά, μέθοδοι, πορεία) και να τον τεκμηριώσετε με βάση τις σύγχρονες ερευνητικές και θεωρητικές αρχές για τη διδασκαλία και τη μάθηση στις μικρές ηλικίες.

Η έκταση της εργασίας σας να μην ξεπερνά τις 4.000 λέξεις.

Η δομή της εργασίας πρέπει να περιλαμβάνει τις παρακάτω γενικές ενότητες:

- **Εισαγωγή** (τι πραγματεύεται η εργασία, ποιος ο στόχος της, από ποιες ενότητες απαρτίζεται, τι ενδιαφέρον παρουσιάζει το θέμα)
- **Θεωρητικό πλαίσιο** (βιβλιογραφική ανασκόπηση)
- **Παρουσίαση της διδακτικής πρότασης** (αναλυτική περιγραφή και τεκμηρίωση: με βάση ποιες ερευνητικές / θεωρητικές αρχές και ποια επιμέρους κριτήρια έγινε ο σχεδιασμός; Τι εξυπηρετεί η κάθε επιλογή στόχου, υλικού, στρατηγικής, πορείας που προτείνετε;)
- **Συζήτηση, συμπεράσματα και προτάσεις**
- **Βιβλιογραφία**

Σημαντικά χαρακτηριστικά του κειμένου θεωρούνται τα εξής:

- Καλή τεκμηρίωση και αιτιολόγηση των διδακτικών επιλογών που θα προτείνετε.
- Πλούτος και ποικιλία βιβλιογραφικών πηγών. Αναζήτηση και παράθεση και νέων πηγών, ανάλογα με την εστίαση κάθε εργασίας.
- Προσοχή στην ορθή παράθεση της βιβλιογραφίας.
- Ξεκάθαρη δομή και διατύπωση.
- Συνάφεια μεταξύ θεωρητικού - πρακτικού μέρους και συμπερασμάτων.

9. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Edwards, S. (2003). New directions: charting the paths for the role of sociocultural theory in early childhood education and curriculum. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 4(3), 251-266.
2. Fleer, M., Anning, A., & Cullen, J. (2006). A framework for conceptualizing early childhood education. In A. Anning, J. Cullen, and M. Fleer (Eds.), *Early Childhood Education: Society and culture* (pp. 175-189). Διαθέσιμο στον ιστότοπο http://www.corwin.com/upm-data/9732_035886Ch14.pdf
3. Hedges, H., & Cullen, J. (2005). Meaningful teaching and learning: Children's and teachers' content knowledge. *ACE papers*. Τεύχος 16. Διαθέσιμο στον ιστότοπο

http://www.education.auckland.ac.nz/webdav/site/education/shared/about/research/docs/FOED%20Papers/Issue%2016/ACE_Paper_9_Issue_16.doc

4. Κακανά, Δ. Μ. (2008). *Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση. Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές προοπτικές*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
5. Ryan, S., & Grieshaber, S. J. (2005). Shifting from developmental to postmodern practices in early childhood teacher education. *Journal of Teacher Education*, 56(1), 34-46.
6. Unsworth, L. (2001). *Teaching Multiliteracies Across the Curriculum: Changing Contexts of Text and Image in Classroom Practice*. Open University Press.
7. Winsler, A. (2003). Introduction to special issue: Vygotskian perspectives in early childhood education: Translating ideas into classroom practice. *Early Education & Development*, 14(3), 253-270.
8. Worth, K., & Grollman, S. (2003). *Worms, Shadows, and Whirlpools: Science in the early childhood classroom: Science in the early childhood classroom*. Portsmouth, NH: Heineman. Διαθέσιμο στον ιστότοπο http://eric.ed.gov/ERICWebPortal/search/detailmini.jsp?_nfpb=true&_ERICExtSearch_SearchValue_0=ED481899&ERICExtSearch_SearchType_0=no&accno=ED481899
9. Στον ιστότοπο του Ψηφιακού Σχολείου (<http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php>) θα βρείτε τα νέα προγράμματα σπουδών. Πιο συγκεκριμένα, χρήσιμα αναρτημένα έγγραφα περιλαμβάνουν:
 - i. Οδηγός Εκπαιδευτικού για το Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου.
 - ii. Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου (α' και β' μέρος).
 - iii. Επιμορφωτικό υλικό για τους εκπαιδευτικούς.
 - iv. Οδηγούς Εκπαιδευτικού για κάθε γνωστικό αντικείμενο για το δημοτικό και το γυμνάσιο.
 - v. Τα προγράμματα σπουδών ανά γνωστικό αντικείμενο για το δημοτικό και το γυμνάσιο.
10. Στην ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (www.pi-schools.gr) θα βρείτε, εκτός από τα αναλυτικά προγράμματα που ισχύουν σήμερα, και πληροφορίες και προδιαγραφές για τη συγγραφή εκπαιδευτικού υλικού.
11. Στον ιστότοπο http://www.moec.gov.cy/analytika_programmata/nea-analytika-programmata/proscholiki_ekpaidefsi.pdf θα βρείτε το Πρόγραμμα Σπουδών προσχολικής εκπαίδευσης της Κύπρου.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

Διάλεξη 1 έως 12

Τίτλος	Περιεχόμενα	Λέξεις-κλειδιά
1. Εισαγωγικό μάθημα	Η εποικοδομητική θεώρηση της μάθησης. Piaget και κοινωνικός εποικοδομισμός του Vygotsky. Ερευνητικές μετα-αναλύσεις και η επίδρασή τους στα σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα και διδακτικά μοντέλα.	Εποικοδομισμός, Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης, Αναλυτικά προγράμματα για τις μικρές ηλικίες, Εκπαιδευτικοί

Βιβλιογραφία

1. Edwards, S. (2007). From developmental-constructivism to socio-cultural theory and practice: an expansive analysis of teachers' professional learning in early childhood education. *Journal of Early Childhood Research*, 5(1), 83-106.
2. Fleer, M. (2003). Early childhood education as an evolving 'community of practice' or as lived 'social reproduction': researching the 'taken-for-granted'. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 4(1), 64-79.
3. Herrington, J., & Oliver, R. (2000). An instructional design framework for authentic learning environments. *Educational Technology Research and Development*, 48(3), 23-48. Διαθέσιμο στον ιστότοπο www.uow.edu.au
4. Jacobs, G. M. (2001). Providing the scaffold: a model for early childhood/primary teacher preparation. *Early Childhood Education Journal*, 29(2), 125-130.
5. Κουλαϊδής, Β. (Επιμ.), Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις για την ανάπτυξη κριτικής – δημιουργικής σκέψης (για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση). Αθήνα: Ο.ΕΠ.ΕΚ (διαθέσιμο στο http://www.oepk.gr/download/Sygxrones_Didaktikes_A.pdf)

Τίτλος	Περιεχόμενα	Λέξεις-κλειδιά
2. Διδακτικές Στρατηγικές	Στο πλαίσιο της εισήγησης θα αναλυθούν οι βασικές έννοιες και ορισμοί που χρησιμοποιούνται συχνότερα στη σχετική βιβλιογραφία και θα προσεγγιστούν οι σύγχρονες διδακτικές στρατηγικές που τοποθετούν το παιδί/μαθητή στο επίκεντρο της διδακτικής διαδικασίας και αποσκοπούν στην ανάπτυξη της κριτικής και δημιουργικής σκέψης.	Κριτική και δημιουργική σκέψη, διερευνητική μάθηση, ερευνητικά σχέδια, επίλυση προβλημάτων, μοντέλα διδασκαλίας, διδακτικές στρατηγικές.

Βιβλιογραφία

1. Helm, J. & Katz, L. (2001) *Young investigators: The project approach in the early years*. New York: Teacher College Press
2. Κακανά, Δ.Μ. (2008). *Η Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση. Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Εκπαιδευτικές Προοπτικές*. Θεσσαλονίκη: Αφών Κυριακίδη
3. Κακανά, Δ.-Μ, Σιμούλη Γ.(2008) (επιμ.) *Η προσχολική εκπαίδευση στον 21ο αιώνα: Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Διδακτικές Πρακτικές*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο
4. Κοσσυβάκη, Φ. (1998). *Κριτική επικοινωνιακή διδασκαλία*. Αθήνα: Gutenberg.
5. Κοσσυβάκη, Φ. (2003). *Εναλλακτική διδακτική. Προτάσεις για μετάβαση από τη διδακτική του αντικειμένου στη διδακτική του ενεργού υποκειμένου*. Αθήνα:

Gutenberg.
6. Ματσαγγούρας, Η. (2002) <i>Στρατηγικές Διδασκαλίας: Η κριτική Σκέψη στη Διδακτική Πράξη</i> . Αθήνα: Gutenberg

Τίτλος	Περιεχόμενα	Λέξεις-κλειδιά
3. Η διαδικασία της αξιολόγησης: από τις παραδοσιακές μορφές αξιολόγησης στις εναλλακτικές	Παραδοσιακά στο χώρο της εκπαίδευσης η αξιολόγηση έχει ταυτιστεί με τη μέτρηση, ως μια «διαδικασία προσδιορισμού της αξίας ενός αντικειμένου ή μιας πράξης» βάσει μιας κλίμακας μέτρησης. Ωστόσο, η παιδαγωγική αξιολόγηση είναι μια συνεχής διαδικασία που περιλαμβάνει πλήθος ενδιάμεσων αξιολογήσεων που συνδέονται κλιμακωτά μεταξύ τους, επικεντρώνει στις διεργασίες και καθοδηγεί τις απαραίτητες αποφάσεις για τη βελτίωση των αποτελεσμάτων. Οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης στις οποίες θα αναφερθούμε περιλαμβάνουν τη Συστηματική παρατήρηση, το Portfolio, την Αυτοαξιολόγηση και Ετεροαξιολόγηση.	Συστηματική παρατήρηση, Portfolio, Αυτοαξιολόγηση, Ετεροαξιολόγηση.
Βιβλιογραφία 1. Κακανά Δ.Μ. & Καζέλα, Κ. (2011). Η αξιολόγηση στην προσχολική εκπαίδευση. Στο Κ. Χρυσ αφίδης & Ρ. Σιβροπούλου (επιμ.) <i>Αρχές και Προοπτικές της προσχολικής εκπαίδευσης. Αφιέρωμα: στην Ευγενία Κουτσουθάνου</i> (σσ. 45-71). Θεσσαλονίκη: Αφών Κυριακίδη ΑΕ. Σειρά: Καινοτομίες στην Εκπαίδευση/ 85 (Διευθ.: Δ. Χατζηδήμου- Ε. Ταρτόρη). 2. Κακανά, Δ.-Μ, Μπότσογλου, Κ., Χανιωτάκη, Ν. & Καβαλάρη Ε. (2006) (Επιμ.) <i>Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση. Παιδαγωγική και διδακτική διάσταση</i>. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αφών Κυριακίδη Α.Ε. 3. Καψάλης, Α. & Χανιωτάκης, Ν. (2011). <i>Εκπαιδευτική Αξιολόγηση</i>. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αφών Κυριακίδη Α.Ε. 4. McAfee, O. & Leong, D.J. (2002). <i>Assessing and guiding young children's development and learning</i> (3rd ed.). Boston, MA: Allyn & Bacon 5. McAfee, O., Leong, D.J. & Bodrova, E. (2004). <i>Basics of assessment. A primer for early childhood educators</i>. Washington, DC: National Association for the Education of Young Children 6. Mandernach, B. J. (2003). <i>Incorporating Portfolio Assessment</i>. Ανακτήθηκε 29/11/2009 στο http://www.park.edu/cetl/quicktips 7. Ντολιοπούλου, Ε. & Γουργιώτη, Ε. (2008). <i>Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση</i>. Αθήνα: Gutenberg.		

Τίτλος	Περιεχόμενα	Λέξεις-κλειδιά
4. Εκπαιδευτικό υλικό, ιστορική εκπαίδευση και μουσεία	Παρουσιάζονται ερευνητικά δεδομένα για τη σχολική ιστορική εκπαίδευση, καθώς και αντίστοιχα εκπαιδευτικά προγράμματα και υλικό. Λαμβάνονται υπόψη επιστημολογικές, μουσειολογικές, κοινωνικο-πολιτισμικές, παιδαγωγικές και μεθοδολογικές παράμετροι.	Ιστορικό, πολιτισμικό, κοινωνικό πλαίσιο, μουσειακός χώρος, μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα και υλικό
Βιβλιογραφία 1. Κόκκινος, Γ. & Νάκου, Ει. (2006). <i>Προσεγγίζοντας την ιστορική εκπαίδευση στις αρχές του 21^{ου} αιώνα</i>. Αθήνα: Μεταίχμιο. 2. Νάκου, Ει. (2001). <i>Μουσεία: Εμείς, τα πράγματα και ο πολιτισμός</i>. Αθήνα: νήσος. 3. Νάκου, Ει. (2009). <i>Μουσεία, ιστορίες και Ιστορία</i>. Αθήνα: νήσος. 4. Nakou, I. & Barca, I. (Eds.) (2010). <i>Contemporary Public Debates Over History Education</i>. International Review of History Education Series, Volume 6. Charlotte, N.C.: Information Age Publishing. 5. Βέμη, Μπ. & Νάκου, Ει. (2010). <i>Μουσεία και εκπαίδευση</i>. Αθήνα: νήσος. 6. <i>Εν Βόλω</i>, 22, Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2006. Μουσεία πόλεων τον 21^ο αιώνα – Σχεδιάζοντας το Μουσείο της Πόλης του Βόλου. Βόλος: Δημοτικού Κέντρο Ιστορίας και Τεκμηρίωσης.		

Τίτλος	Περιεχόμενα	Λέξεις-κλειδιά
5. Μοντέλα & Εφαρμογές Ψηφιακού Βίντεο στην Εκπαίδευση	Εξετάζονται θεωρητικά και εμπειρικά εφαρμογές του ψηφιακού βίντεο στην εκπαίδευση. Στο πρώτο μέρος παρουσιάζονται συνοπτικά οι τρέχουσες τεχνολογικές εξελίξεις αναφορικά με την "παραγωγή" και την "κατανάλωση" του ψηφιακού βίντεο. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζεται η τρέχουσα θεωρητική σκέψη αναφορικά με την αξιοποίηση του ψηφιακού βίντεο στην εκπαίδευση και αναλύονται τα δύο κυρίαρχα εκπαιδευτικά μοντέλα. Στο τρίτο μέρος επιχειρείται μια συνοπτική επισκόπηση της εμπειρικής βιβλιογραφίας που εστιάζει σε εφαρμογές ψηφιακού βίντεο στην διδακτική-μαθησιακή πρακτική. Στο τέταρτο μέρος ακολουθεί η παρουσίαση ενός παιδαγωγικού σεναρίου οθόνης για τη δημιουργία ψηφιακού εκπαιδευτικού βίντεο. Η παρουσίαση ολοκληρώνεται με μια αναφορά στις ερευνητικές προοπτικές που διανοίγονται από την αξιοποίηση του βίντεο σε διδασκαλία-μάθηση.	Ψηφιακό βίντεο, Εκπαιδευτικά μοντέλα ψηφιακού βίντεο, Παιδαγωγικό σενάριο οθόνης, Πολυτροπικά κείμενα, Πολυμέσα, Μάθηση
Βιβλιογραφία 1. Hull, G. A. & Nelson, M. E. (2005). Locating the Semiotic Power of Multimodality. <i>Written Communication</i>, 22(2), 224-261.		

2. Koumi, J. (2006). *Designing Video & Multimedia for Open & Flexible Learning*. London: Routledge.
3. Kress, G. & Van Leeuwen, T. (2006). *Reading Images. The Grammar of Visual Design*, 2nd ed. London: Routledge.
4. Mayer, R. E. (2008). Applying the Science of Learning: Evidence-Based Principles for the Design of Multimedia Instruction. *American Psychologist*, 63(8), 760-769.
5. Ranker, J. (2008). Composing Across Multiple Media: A Case Study of Digital Video Production in a Fifth Grade Classroom. *Written Communication*, 25(2), 196-234.
6. Goldman, R., Pea, R. Barron, B. & Derry, S.J. (Eds.), *Video Research in the Learning Sciences*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Τίτλος	Περιεχόμενα	Λέξεις-κλειδιά
6. Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για τη γλώσσα στην υποχρεωτική εκπαίδευση	Θα παρουσιαστεί το νέο Πρόγραμμα Σπουδών για τη γλώσσα και θα συζητηθεί ο τρόπος ένταξής του στο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου. Συγκεκριμένα, θα παρουσιαστούν οι θεωρητικές αφετηρίες του Προγράμματος Σπουδών για τη γλωσσική αγωγή στην υποχρεωτική εκπαίδευση, η εξειδίκευσή τους στις διάφορες ηλικίες (προσχολική, πρώτη σχολική και σχολική), οι καινοτομίες του Προγράμματος Σπουδών και η σύνδεσή του με το προηγούμενο πρόγραμμα (ΔΕΠΠΣ). Πριν το μάθημα, θα ήταν χρήσιμο οι φοιτήτριες να έχουν διαβάσει το νέο πρόγραμμα σπουδών για τη γλώσσα καθώς και το πρόγραμμα για την προσχολική και πρωτοσχολική ηλικία στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php	Σχεδιασμός προγραμμάτων, Κριτικός γραμματισμός, Επικοινωνιακή προσέγγιση, Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις γλώσσες
Βιβλιογραφία 1. Αρχάκης, Α., (2005) <i>Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των κειμένων</i>. Θεσσαλονίκη, Πατάκης 2. Γεωργακοπούλου, Α., & Γούτσος, Δ., (1999) <i>Κείμενο και επικοινωνία</i>. Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα. 3. Hill, S. (2005). Multiliteracies in early childhood. New & M. Cochran (eds.) <i>Early Childhood Education: An International Encyclopaedia</i>, A Publication of the Greenwood Publishing Group. 4. Τοκατλίδου, Β. (2003). <i>Γλώσσα, επικοινωνία και γλωσσική εκπαίδευση</i>. Αθήνα: Πατάκης. 5. Χατζησαββίδης, Σ. (2007). Ο γλωσσικός γραμματισμός και η παιδαγωγική του γραμματισμού: θεωρητικές συνιστώσες και δεδομένα από τη διδακτική πράξη. Πρακτικά του 6ου Πανελληνίου Συνεδρίου της OMEP, Πάτρα 1-3 Ιουνίου. Ανακτήθηκε από :http://users.auth.gr/~sofronis/docs/ergasia116.pdf 6. Χατζησαββίδης, Σ. (2009). Γλωσσοδιδασκτικά συνεχή και ασυνεχή της τελευταίας τριακονταετίας: από τον επικοινωνιακοκεντρισμό στον κοινωνιοκεντρισμό. Στο Ντίνας κ.ά. (επιμ.) <i>Η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως πρώτης/μητρικής</i>,		

δεύτερης/ξένης γλώσσας. Πρακτικά Συνεδρίου, Νυμφαίο 4-6 Σεπτεμβρίου 2009.
Ανακτήθηκε από: <http://users.auth.gr/sofronis/dimos/docs/ergasia131.pdf>

Τίτλος	Περιεχόμενα	Λέξεις-κλειδιά
7. Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις στις Φυσικές Επιστήμες	Θα παρουσιαστούν οι κύριες διαφοροποιήσεις του σύγχρονου διδακτικού μοντέλου για τις Φυσικές Επιστήμες από το παραδοσιακό. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην αξία και στους τρόπους αξιοποίησης των προϋπαρχουσών αντιλήψεων των παιδιών στη διδακτική πράξη. Ιδιαίτερα θα αναπτυχθούν τρόποι και παραδείγματα προώθησης της επαγωγικής, της απαγωγικής και της αναλογικής σκέψης. Θα αναδειχθεί επίσης ο ρόλος και οι τρόποι αξιοποίησης της γνωστικής σύγκρουσης ως διδακτικού εργαλείου.	Εποικοδομητικό μοντέλο διδασκαλίας για τις Φυσικές Επιστήμες, Επαγωγική, Απαγωγική, Αναλογική σκέψη, Γνωστική σύγκρουση

Βιβλιογραφία

1. Driver R., Squires A., Rushworth P., Wood-Robinson V. (1998). *Οικοδομώντας τις έννοιες των φυσικών επιστημών: Μια παγκόσμια σύνοψη των ιδεών των μαθητών*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
2. Κολιόπουλος, Δ. (2006). *Θέματα Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών: Η συγκρότηση της σχολικής γνώσης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
3. Πλακίτση, Κ. (επιμ.) (2012). *Κοινωνιογνωστικές και κοινωνικοπολιτισμικές προσεγγίσεις στη διδακτική των φυσικών επιστημών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία*. Αθήνα: Πατάκης.
4. Ραβάνης, Κ. (1999). *Οι φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση*, Αθήνα: Τυπωθήτω.
5. Ραβάνης, Κ. (2003). *Εισαγωγή στη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
6. Skoumios, M. (2009). The effect of sociocognitive conflict on students' dialogic argumentation about floating and sinking. *International Journal of Environmental & Science Education*, 4(4), 381-399.
7. Skoumios, M. & Hatzinikita, V. (2005/6). The role of cognitive conflict in science concept learning. *International Journal of Learning*, 12(7), 185-193.
8. Χρηστίδου, Β. (επιμ.) (2008). *Εκπαιδεύοντας τα Μικρά Παιδιά στις Φυσικές Επιστήμες*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

Τίτλος	Περιεχόμενα	Λέξεις-κλειδιά
8. Μαθηματική εκπαίδευση για μικρές ηλικίες: αλλάζοντας την τάξη των μαθηματικών (I)	Θα παρουσιασθούν και θα συζητηθούν οι νέες αντιλήψεις για τη διδασκαλία των Μαθηματικών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία και οι αλλαγές που συνεπάγονται στην τάξη των Μαθηματικών: τι διδάσκουμε, με ποιο τρόπο, πώς διαμορφώνουμε την τάξη των Μαθηματικών και ποιο αποτελεί ένα σύγχρονο πρόγραμμα σπουδών. Θα αξιοποιηθούν ερευνητικά δεδομένα	Προγράμματα σπουδών για τα Μαθηματικά, Μικρές ηλικίες, Διαδικασίες επίλυσης προβλήματος

	και δοκιμασμένες διδακτικές εφαρμογές. Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν οι θεματικοί άξονες προγραμμάτων για τα Μαθηματικά με ανάλυση των περιεχομένων, των στόχων τους και των διδακτικών προτάσεων που υπάρχουν. Θα εξηγηθούν χαρακτηριστικές μαθηματικές δραστηριότητες με τη δομή, τα υλικά και εφαρμογή στην τάξη, όπως και θα αναλυθούν οι μαθηματικές διαδικασίες επίλυσης προβλήματος και συλλογισμών με τους τρόπους ανάπτυξης από τις μικρές ηλικίες.	
9. Μαθηματική εκπαίδευση για μικρές ηλικίες: αλλάζοντας την τάξη των μαθηματικών (I)	Θα πραγματοποιηθούν εργαστήρια ανάπτυξης διδακτικών σχεδίων σε χαρακτηριστικές ενότητες. Θα συζητηθούν οι προτεινόμενες από τους σπουδαστές/τριες μαθηματικές δραστηριότητες, η χρήση υλικού και η διδακτική τους εφαρμογή.	Διδακτικά σχέδια, Μαθηματικές δραστηριότητες, Εκπαιδευτικό υλικό, Διδακτική εφαρμογή
Βιβλιογραφία 1. Clements, D. H., J. Sarama, & A.M. DiBiase (eds.) (2004). <i>Engaging young children in mathematics: Standards for early childhood mathematics education</i>. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum. 2. Samara, J. & Clements, D. H. (2009). <i>Early Childhood Mathematics Education Research. Learning Trajectories for Young Children</i>. Routledge 3. Saraho, O.N., & Spodec, B. (2006). <i>Contemporary Perspectives on Mathematics in Early Childhood Education</i>. Charlotte: IAP. 4. Τζεκάκη, Μ. (2007). Μικρά παιδιά, μεγάλα μαθηματικά νοήματα. Αθήνα: GUTENBERG. 5. Τζεκάκη, Μ. (2010). <i>Μαθηματική εκπαίδευση για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία</i>. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ζυγός.		

Τίτλος	Περιεχόμενα	Λέξεις-κλειδιά
10. Συνθέτοντας με τα παιδιά: Σύγχρονες απόψεις για τη δημιουργική μουσική παιδαγωγική	Εδώ και αρκετά χρόνια η μουσικοπαιδαγωγική έρευνα έχει αρχίσει να μελετά τους δημιουργικούς μουσικούς πειραματισμούς των παιδιών καθώς και την παιδαγωγική τους αξία. Αυτό συνετέλεσε στη διερεύνηση της σχέσης της αυτοσχεδιαστικής και συνθετικής δημιουργικότητας των παιδιών με τη διαμόρφωση της μουσικής τους ταυτότητας, καθώς και στη μελέτη της σημασίας του πλαισίου [context] μέσα στο οποίο καλλιεργείται η προσέγγιση της σύνθεσης και του αυτοσχεδιασμού. Θα διερευνήσουμε τις ιστορικές και	Μουσικοπαιδαγωγική έρευνα, Μουσικοί πειραματισμοί, Αυτοσχεδιασμός, Σύνθεση.

	επιστημολογικές καταβολές αυτής της 'αλλαγής Παραδείγματος' και τους τρόπους με τους οποίους οι σύγχρονες τάσεις στον χώρο της μουσικής παιδαγωγικής έρευνας και πράξης αντιλαμβάνονται τις εκπαιδευτικές διαστάσεις της σύνθεσης μουσικής.	
Βιβλιογραφία 1. Allsup, R. E. (in press). The compositional turn in music education: from closed forms to open texts. In M. Kaschub and J. Smith (Eds), <i>Composing Our Future: Preparing Music Educators to Teach Composition</i>. Oxford & New York: Oxford University Press. 2. Barrett, M. S. (2005). A systems view of musical creativity. In D. J. Elliott (Ed.), <i>Praxial Music Education: Reflections and Dialogues Creativity</i> (pp. 177-195). New York: Oxford University Press. 3. Barrett, M. S. (2006) Inventing Songs, Inventing Worlds: The 'genesis' of creative thought and activity in young children's lives, <i>International Journal of Early Years Education</i>, 14:3, pp. 201–220. 4. Barrett, M. S. (2010). Musical narratives: A study of a young child's identity work in and through music-making. <i>Psychology of Music</i>, 39(4), 403–423. 5. Barrett, M. S. & Gromko J. E. (2007) Provoking the Muse: A case study of teaching and learning in music composition, <i>Psychology of Music</i>, 35:2, pp. 213-230. 6. Cox, G. (2006). Historical perspectives. In G. McPherson (Ed.), <i>The Child as Musician: A Handbook of Musical Development</i> (pp. 397-413). Oxford: Oxford University Press. 7. Davis, Sharon. G. (2005). 'That thing you do!' Compositional processes of a rock band. <i>International Journal of Education & the Arts</i>, 6(16). Ιστότοπος: http://ijea.asu.edu/v6n16/. 8. Fautley, M. & Savage, J. (2011). Assessment of composing in the lower secondary school in the English National Curriculum. <i>British Journal of Music Education</i>, 28(1), 51–67. 9. Fautley, M. (2004). Teacher intervention strategies in the composing processes of lower secondary school students. <i>International Journal of Music Education</i>, 22(3), 201-218. 10. Glover, J. (2000). <i>Children composing 4-14</i>. London: Routledge/Falmer. 11. Goncy E. A. & Waehler, C. A. (2006). An empirical investigation of creativity and musical experience. <i>Psychology of Music</i>, 34(3): 307-321. 12. Green, L. (2008). <i>Music, informal learning and the school: a new classroom pedagogy</i>. Aldershot: Ashgate Press. 13. Green, L. (2005). Musical meaning and social reproduction: A case for retrieving autonomy. <i>Educational Philosophy and Theory</i>, 37(1), 77-92. 14. Gruhn, W. (2006). Music Learning in Schools: Perspectives of a new foundation for music teaching and learning. <i>Action, Criticism & Theory for Music Education</i>, 5(2). Ιστότοπος: http://www.maydaygroup.org/ACT/php/v5n2.php. 15. Kanellopoulos, P. A. (2008). 'For us it is important, but to other people it might seem foolish': conceptualizing 'child music'. In: Roberts, B. A. ed. <i>Sociological Explorations: Proceedings of the 5th International Symposium on the Sociology of Music Education</i>. St. John's, Newfoundland, Canada: The Binder's Press, pp. 217-236. 16. Kanellopoulos, P. A. (2007). Children's early reflections on improvised music-making as the wellspring of musico-philosophical thinking. <i>PhilosTeaching improvisation and 20th century idioms. Music Educators Journal</i>, 86(6), 17-22. 17. Kaschub, M. (1997). A comparison of two composer-guided large group composition		

projects. *Research Studies in Music Education*, 8, 15–28.

18. Kratus, J. (1991). Characterization of the compositional strategies used by children to compose a melody. *Canadian Journal of Research in Music Education*, 33, 95-103.

19. Locke L. & Locke, T. (2011). Sounds of Waitakere: Using practitioner research to explore how Year 6 recorder players compose responses to visual representations of a natural environment. *British Journal of Music Education*, 28(3), 263–284.

20. Macdonald, R. Byrne, C., Carlton L. (2006). Creativity and flow in musical composition: an empirical investigation. *Psychology of Music*, 34(3), 292-306.

21. Paynter, J. (1997). The form of finality: A context for music education. *British Journal of Music Education*, 14(1), 5-21.

22. Paynter, J. (2000). Making progress with composing. *British Journal of Music Education*, 17(1), 5-31.

23. Paynter, J. (2002). Music in the school curriculum: Why bother? *British Journal of Music Education*, 19(3), 215-226.

24. Sexton, F. (2012). Practitioner challenges working with informal learning pedagogies. *British Journal of Music Education*, 29(1), 7–11.

Τίτλος	Περιεχόμενα	Λέξεις-κλειδιά
11. Μάθημα ανατροφοδότησης και παρουσίασης της προόδου των τελικών εργασιών	Θα παρουσιαστεί από τις φοιτήτριες η πρόοδος των εργασιών τους και θα συζητηθούν κρίσιμα σημεία ή δυσκολίες και τρόποι υπέρβασής τους.	

Τίτλος	Περιεχόμενα	Λέξεις-κλειδιά
12. Παρουσιάσεις εργασιών	Θα γίνει παρουσίαση των τελικών εργασιών από τις φοιτήτριες και συζήτηση πάνω στα κυριότερα ζητήματα που έθιξαν στα κείμενά τους.	